

pålægges ansvar for tab eller skade, der opstår som følge af forsinkelse i forbindelse med befordringen, forvoldt ved fejl eller forsømmelse af bortfragteren eller nogen, han svarer for. Dette ansvar begrænses dog til to gange billetprisen, men er på den anden side gjort ufravigeligt, ligesom der er omvendt bevisbyrde, jfr. lovudkastets § 193, stk. 4. Bortfragteren er dog ikke ansvarlig for forsinkelse i forbindelse med befordringen, når denne skyldes fejl eller forsømmelse fra hans folks side ved navigeringen eller behandlingen af skibet de såkaldte „nautiske fejl“, altså svarende til reglen i lovudkastets § 190, stk. 2, for tab af eller skade på passagerens køretøj. Der kan endvidere henvises til, at lovudkastets § 190, stk. 1, 2. pkt., jfr. bemærkningerne til denne bestemmelse, indeholder en speciel forsinkelsesregel, for så vidt angår tab der hidrører fra, at rejsegods, herunder køretøj, ikke udleveres til passageren inden for en rimelig tid efter skibets ankomst til bestemmelsesstedet.

Ved fastsættelsen af de ovennævnte regler om ansvar for forsinkelse kan henvises til, at statsbaneloven i § 20 har bestemmelser om forsinkelsesansvar for så vidt angår rejsegods, hvorimod der, jfr. § 10, ikke er ansvar for så vidt angår passageren og håndbagage.

Det har under de nordiske forhandlinger endvidere været drøftet, om det særlige forsinkelsesansvar i lighed med de øvrige ansvarsbestemmelser skulle gælde for enhver form for passagerbefordring, eller om man skulle undtage almindelige krydstogter, der jo har et specielt formål udover selve befordringen. Man har dog ikke ment at kunne gå ind for en sådan undtagelse, dels fordi dette ville indebære store praktiske fortolkningsproblemer i de konkrete sager, dels fordi man ikke finder, at det, med den udformning bestemmelsen om forsinkelsesansvar har fået, ville være betænkeligt at lade disse regler gælde også krydstogter. Der kan i denne forbindelse også henvises til bevisbyrdereglerne i lovudkastets § 193, stk. 4, hvorefter den, som kræver erstatning, bl. a. har bevisbyrden for tabets eller skadens omfang.

Til § 192.

Ifølge PK art. 5 og BK art. 5 er det fastsat, at hvis bortfragteren kan bevise, at pas-

sageren ved egen fejl eller forsømmelse har forårsaget eller medvirket til, at personskade eller tabet af eller skade på bagagen indtraf, afgør domstolen i overensstemmelse med lovgivningen i den stat, hvor sagen pådømmes, om bortfragteren helt eller delvis skal fritages for ansvar. Dette medfører, at erstatningssager, som behandles ved danske domstole, og hvori der fra bortfragterens side rejses påstand om egen skyld, vil blive behandlet efter reglerne om egen skyld. Domstolene vil her i overensstemmelse med de almindelige principper inden for erstatningsretten bedømme graden af den udviste skyld og på dette grundlag fastslå om og i givet fald, hvor meget der skal ydes i erstatning. Der kan i øvrigt henvises til den parallelle bestemmelse i lovudkastets § 118, stk. 3.

Til § 193.

I denne bestemmelse har man samlet de forskellige bevisbyrderegler, d. v. s. processuelle regler om fordeling af bevisbyrden, som fremgår af de to konventioner samt en særlig bevisbyrderegel for så vidt angår forsinkelsesansvaret.

At en part har bevisbyrden for et vist forhold vil sige, at det bliver til partens egen skade, hvis der ikke tilvejebringes tilstrækkelige oplysninger om forholdet.

I dansk domspraksis står det fast, at den, der kræver erstatning, som hovedregel har bevisbyrden for, at der foreligger, hvad der normalt kræves for at pålægge erstatningspligt. Den pågældende må navnlig bevise, hvilken skade han har lidt, at der fra sagsøgtens side er udvist en sådan handlemåde, som kræves for, at man kan pådrage sig ansvar for skaden, og at skaden er en følge heraf.

I overensstemmelse hermed fastsættes det i *Stk. 1*, der svarer til BK art. 4,4, at bevisbyrden for tabets eller skadens omfang og for, at hændelsen, som medførte tabet eller skaden, er indtrådt under transporten, påhviler den, som kræver erstatning.

Stk. 2, der svarer til PK art. 4,3, pålægger i 1. pkt. den, som kræver erstatning ved personskader, yderligere, d. v. s. udover hvad der fremgår af stk. 1, at bevise, at skaden skyldes fejl eller forsømmelse af bortfragteren selv eller nogen, han svarer for.